

De lijdensweg van dieren en dierenvrienden

Ward Ruyslinck

In: *Gazet van Antwerpen*, 26 mei 1973

Dog-dropping in de Kempen

Men hoort vaak beweren, dat mensen die van dieren houden geen mensenvrienden zijn. Ik heb de indruk dat deze bedenkelijke wijsheid werd uitgevonden door lieden die noch van mensen noch van dieren houden. De psychologen weten namelijk al lang dat het vermogen tot liefhebben ondeelbaar is – met andere woorden sommigen bezitten dit vermogen, anderen niet, en wie het wél heeft is blijkbaar in staat om zijn liefde zowel op medemenselijke als dierlijke objecten te richten.

Hoe dan ook, het ziet er naar uit dat wij, Belgen, zo langzamerhand bezig zijn onze niet te solide reputatie als ‘dierenvrienden’ helemaal te verbeuren. We hoeven al niet zo trots te zijn op de argumenten van onze als ‘ornithologen’ vermomde vogelvangsters, die liefst minister Tindemans zelf in hun netten hadden gelokt en doodgeknepen.¹ Deze ‘casus belli’ heeft zowat een nationale rel veroorzaakt en bijgevolg aardig wat weerklank gevonden in de pers, waarschijnlijk omdat er hoofdzakelijk electorale en narratieve belangen mee gemoeid waren, maar over een schandaal dat een even treurige illustratie is van onze onverschilligheid en wreedheid tegenover de dieren wordt in de twee nationale talen gezwegen in de nieuwsmedia – waarschijnlijk omdat hierdoor geen persoonlijke speculaties gedwarsboomd worden en de verontwaardiging over dát verschijnsel dus gewoon kan worden afgedaan als ‘sentimentaliteit’. Ik bedoel de zogenaamde ‘dog-dropping’ een verschijnsel dat de laatste jaren op het Vlaamse platteland, en vooral in de Antwerpse Kempen, tot een ontstellende plaag is uitgegroeid. Jaarlijks worden, alleen al in de Voorkempen enkele honderden huisdieren, voor het merendeel honden, door bewoners van de Antwerpse agglomeratie opzettelijk achtergelaten in de bossen en op afgelegen plaatsen. Deze honden zijn bijna nooit ziek en zelden kwaadaardig. Ze zijn gewoon de anonieme viervoetige, stomme slachtoffers van onze welvaartsgemeenschap, van een mentaliteit die vergiftigd is door egoïsme, een grenzeloze behoeftebevrediging en gebrek aan morele verantwoordelijkheid. De pieken van de ‘dog-dropping’ worden immers waargenomen vlak vóór de vakantieperioden: het paas- en kerstverlof, en de grote vakantie (juli-augustus). De verenigingen voor dierenbescherming hebben dit verschijnsel in betrouwbare statistieken vastgelegd, en zowel de cijfers als de pieken spreken een ondubbelzinnige taal : de welgestelde burgers van dit land trekken wat graag 20.000 fr. of meer uit voor enkele weken relaxen en grote sier maken aan de Costa Brava of voor een weekje skipret in de Oostenrijkse dalen, maar tegen een bescheiden meeruitgave van 1.000 fr. (de pensionprijs voor Max of Loulou in een veilig dierenasiel) wordt klaarblijkelijk huizenhoog opgezien. En dus wordt de argeloze, aanhankelijke huisvriend met zijn trouwe vriendelijke hondenogen maar ‘de vrijheid gegeven’, dat wil zeggen veroordeeld tot een ellendig bestaan vol ontberingen, honger, dorst en mishandelingen.

Het scenario is telkens weer hetzelfde : een ritje naar de Kempen, op een eenzame plek wordt de ‘huisvriend’ uit de auto getrapt (of gewoon uit het portierampje gegooid, zoals mijn zoon eens heeft gezien) en als de bliksem ervandoor. Meestal loopt het arme beest dan nog een heel eind keffend en jankend achter zijn ‘baasje’ aan, maar tegen de paardenkracht van de ontrouwe meester zijn z’n hondenpoten niet opgewassen.

Dergelijke vormen van ‘dropping’ zijn, hoe deerniswekkend ook, in feite nog min of meer ‘fatsoenlijk’ te noemen in vergelijking met de barbaarse varianten waarvan mijn zoon en ik enkele malen getuige zijn geweest.

Zo hebben wij enkele jaren geleden een keesje uit een dichtgespijkerd krat gehaald dat in de brandnetels langs de weg lag. Op een afgelegen plek in een naburig dennenbos hebben wij vorig jaar een half verhongerde, bruine bastaardhond gevonden, die met een dik touw aan een boom was vastgebonden. Zelf hebben wij, benevens onze eigen waakhond, sinds enkele jaren een voshondje opgenomen, dat in de week vóór Kerstmis (door wintersport-droppers?) te vondeling was gelegd in een dichtgevroren gracht in het bos.

Niet alleen voor de aldus gedropte honden, die van alle deuren worden weggejaagd en bovendien voortdurend bedreigd worden door een lading schroot uit het geweer van bos- en veldwachters, maar ook voor de steeds zeldzamere medelijdende zielen, die zich over het lot van de paria’s willen ontfermen, begint dan meestal een onoverzichtelijke lijdensweg. De ervaring heeft mij geleerd dat de bewoners van de riante villa’s in de zogenaamde residentiële Kempense wijken (en zijn er nog wel andere?) niet bereid worden gevonden om een vreemde, verdwaalde hond, zelfs maar tijdelijk, onderdak te verschaffen, want ‘dat beest maakt het huis vuil met zijn slijkpoten’, ‘ik moet geen vlooien hebben’, ‘zo’n beest vreet je arm’, ‘als je beesten hebt kun je nooit eens voor langer dan een dag weg’, en dat soort argumenten. Zelfs een bordje met eten, aan de deur of achter in de tuin, wordt de uitgehongerde poedel of basterd niet gegund, ‘anders raak je hem niet meer kwijt’. Ook dát heeft de ervaring mij geleerd : wie zelf hongerlijdt, heeft ook meer begrip voor de honger van anderen, zelfs van een schurftige hond. Ik heb nergens zoveel, overigens goed gevoede honden gezien als in de Zuid-Amerikaanse en Europese slums en nederzettingen van armen.

Voorts kun je natuurlijk altijd de Dierenbescherming opbellen, die wél bereid is ‘verdwaalde’ honden op te nemen... als je ze zelf erheen brengt, twintig à dertig kilometer ver. Buiten de stedelijke agglomeratie worden namelijk geen huisdieren opgehaald, een maatregel die des te onzinniger is, omdat juist buiten de agglomeratie het aantal vondelingen van jaar tot jaar aangroeit. De rijkswacht opbellen? Mooi, dat hebben we ook gedaan. De rijkswacht, die andere katten dan verdwaalde katten (en honden) te geselen heeft, verwijst naar de veldwachter. Goed, laten we de veldwachter opbellen. Als die toevallig thuis is, zal die ‘bij gelegenheid wel eens langskomen’. Maar de veldwachter komt niet langs, omdat hij verplicht is (zegt hij) vreemde, loslopende honden neer te schieten en omdat hij een zachtmoedige, gevoelige (en overigens zeer bereidwillige) man is, die zelf ook van dieren houdt, knijpt hij liever zijn ogen dicht en negeert hij het probleem van de dog-dropping. Zodoende is de veldwachter een symbool van de overheid die hij vertegenwoordigt – de overheid, die haar ogen dichtknijpt voor alle problemen die haar bestaan of gezag niet rechtstreeks bedreigen of in opspraak brengen. O ja, één enkele keer zijn we er door

bemiddeling van de veldwachter in geslaagd een gedropte hond te plaatsen bij een ‘opkoper’, die zijn kennel versjacht op de Antwerpse Vogelmarkt. Achteraf heeft een verantwoordelijke van de dierenbescherming me verteld, dat deze ‘fortuinlijke’ viervoeters een nog gruwelijker lot te wachten staat, omdat ze heel dikwijls door Nederlandse en Duitse laboratoria worden opgekocht als proefdieren voor vivisecties.

Daarmee zijn alle ‘officiële’ mogelijkheden uitgeput. Wie iets aan de plaag van de dog-dropping probeert te doen wordt overvallen door een gevoel van onmacht en hulpeloosheid, en wat erger is : hij wordt telkens weer geconfronteerd met wreedheid uit egoïsme en wreedheid uit winstbejag. Zelden ontmoet hij iemand, wiens zedelijk besef en verantwoordelijkheidsgevoel diep genoeg geworteld is, om geneigd te zijn in een hond of enig ander dier een levend, pijn-, honger- en kou-gevoelig, niet zelden intelligent wezen te zien, dat recht heeft op onze bescherming, verzorging en vriendschap. Integendeel de meeste mensen bekijken je met een meewarige glimlach als je je druk maakt over een hond die niet de jouwe is, als je ze te eten en te drinken geeft, als je een halfuur ver rijdt om een vriendelijke poedel met een vacht vol blauwe verflinters bij de Dierenbescherming onder te brengen. Het is duidelijk dat je voor een ‘overgevoelige ziel’ of een ‘sentimentele dwaas’ gehouden wordt. Typisch is de dogmatische uitlating van een kennis van me, de vrouw van de dokter nota bene: ‘een hond heeft toch geen ziel!’ Daarmee is voor háár het probleem uit de wereld. En daarmee bewijst ze meteen dat de gevaarlijkste vorm van egoïsme voortkomt uit domheid en onwetendheid.

Als de overheid ondertussen geen strengere maatregelen overweegt om de dog-droppers tot betere gevoelens te brengen, zal de plaag ongetwijfeld nog een grotere uitbreiding nemen. Het zou bijvoorbeeld alvast nuttig zijn er de vakantiegangers en andere kandidaat-droppers aan te herinneren, dat dergelijke barbaarse praktijken door de wet verboden zijn en dat overtreders zich blootstellen aan gerechtelijke vervolging. En waarom zou de plaatselijke bevolking, voor zover zij huisdieren niet als verhandelbare koopwaar of ‘wezens zonder ziel’ beschouwt, niet worden opgeroepen tot waakzaamheid en actieve medewerking? De nummerplaat van een auto is vlug genoteerd, en waarom zou de dierenbescherming geen discreet onderzoek instellen naar de omstandigheden waarin de hond van de buurman, toevallig vlak vóór de vakantie spoorloos verdwenen is? Tegenover bepaalde vormen van wreedheid kunnen wij alleen maar onze morele moed en ons verantwoordelijkheidsbesef doen gelden. Daaruit zou dan tenminste blijken, dat wij wél ‘wezens met een ziel’ zijn, wat dat dan ook mag betekenen.

ⁱ Zie ook hoofdstuk 11 ‘Vogelvangst met zware gevolgen’ over het verbod op het met netten vangen van trekkende zangvogels (1972) in: [De memoires van minister Leo Tindemans](#) (Lannoo, 2002).